

Działania samorządów w przeciwdziałaniu narkomanii w 2017 roku

Artur Malczewski
Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii
Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

19.02.2019, Warszawa

Opracowanie gminny programów przeciwdziałania narkomanii lub wspólny gminnych programów przeciwdziałania uzależnieniom (2017)

Program	Liczba gmin	Procent gmin
opracowano oddzielny gminny program przeciwdziałania narkomanii	955	52%
opracowano wspólny gminny program przeciwdziałania uzależnieniom	868	47%

Wysokość wydatków na przeciwdziałanie narkomanii

	wysokość wydatków poniesionych w 2017 r. z rozd. 85153	wysokość wpływów z tzw. korkowego w 2017 r.
średnia	21311.7	412227.1
mediana	4709.5	115121
suma	35931521	748 192 233

ROZWÓJ KADR UCZESTNICZĄCYCH W REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII (zadanie 2.2 NPZ)

	Liczba gmin	Odsetek gmin	Liczba szkoleń	Liczba odbiorców
a) Szkolenia dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczące wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz interwencji profilaktycznej	364	20	643	19512
b) Inne formy doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczące wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz interwencji profilaktycznej, jakie:	130	7	264	6510
c) Szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich, jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych	16	1	19	388
d) Szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich, jak: specjaliści terapii uzależnień i psycholodzy w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych	68	4	223	352
e) Szkolenie grup zawodowych, innych niż wymienione w punktach: B1.c i B.1 d w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych. Proszę podać Inne grupy:	90	5	324	2374
f) Szkolenia dotyczące strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowane w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych i JST	69	4	85	853

PROFILAKTYKA (zad. 2.3 NPZ)

	Liczba programów
Programy profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym	1326
Programy profilaktyki uniwersalnej dla młodych osób dorosłych (18-35 lat, np. studentów) zapobiegających używania narkotyków	154
Programy profilaktyki uniwersalnej rozwijające kompetencje wychowawcze rodziców lub osób pracujących z dziećmi i młodzieżą	497
Programy profilaktyki w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (np. dyskoteki)	42
Programy wczesnej interwencji i programy profilaktyki selektywnej adresowane do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny	191
Programy profilaktyki wskazujące adresowane do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób szkodliwy	92
Programy profilaktyki adresowane do rodziców, obejmujące pomoc prawną	177

Profilaktyka (z rozdz. 85153)

	Wartość wskaźnika
a) liczba szkół, w których realizowane były programy profilaktyki uniwersalnej	9879
a) liczba placówek systemu oświaty innych niż szkoły, w których realizowane były programy profilaktyki uniwersalnej	2686
a) liczba osób objętych programami profilaktyki uniwersalnej	1203886
a) liczba miejsc/lokalizacji realizacji programów profilaktycznych adresowanych do osób zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (np. kluby, festiwale, miejsca pracy pedagogów ulicznych)	1193
a) liczba osób objętych programami wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej	24588
a) liczba osób objętych programami profilaktyki wskazującej	24624

Programy rekomendowane

WITAMY

na stronie poświęconej programom promocji zdrowia
psychicznego, profilaktyki zachowań problemowych i uzależnień

[czytaj więcej](#)

Baza programów rekomendowanych

Programy rekomendowane 2017

	Liczba gmin	Odsetek	Liczba szkół i placówek systemu oświaty	Liczba odbiorców
Archipelag Skarbów , program koordynowany przez Fundację Homo Homini im. Karola de Foucauld i Fundację Instytut Profilaktyki Zintegrowanej	161	9	392	48785
Fantastyczne Możliwości , program koordynowany przez Instytut Psychiatrii i Neurologii	27	2	52	2453
Program Domowych Detektywów , koordynowany przez Instytut Psychiatrii i Neurologii	153	8	534	24297
Program Profilaktyczno-Wychowawczy Epsilon , koordynowany przez Stowarzyszenie Epsilon	25	1	242	32754
Program Wzmacniania Rodziny 10-14 , koordynowany przez Fundację Maraton	24	1	Nie dotyczy	1948
Przyjaciele Zippiego , program koordynowany przez Centrum Pozytywnej Edukacji	105	6	253	8472
Szkoła dla Rodziców i Wychowawców , program koordynowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji	81	4	Nie dotyczy	1878
Laboratorium Wiedzy Pozytywnej , program koordynowany przez Stowarzyszenie Monar	14	1	18	1098
Spójrz inaczej dla klas 1-3 , koordynowany przez Stowarzyszenie Psychoprofilaktyki "Spójrz inaczej"	125	7	347	27319

Programy rekomendowane 2017

	Liczba gmin	Odsetek	Liczba szkół i placówek systemu oświaty	Liczba odbiorców
Spójrz inaczej dla klas 4-6 , koordynowany przez Stowarzyszenie Psychoprofilaktyki "Spójrz inaczej"	116	6	361	17997
Program Trzy Koła , koordynowany przez Fundację Wychowawców i Rodziców „Prom”	21	1	83	2030
Program Profilaktyczny Debata , koordynowany przez Krzysztofa Wojcieszka	101	5	377	20913
Program Unplugged , koordynowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Ośrodek Rozwoju Edukacji	63	3	600	8900
Fred goes net , program koordynowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii	49	3	Nie dotyczy	2406
Program Przeciwdziałania Młodzieżowej Patologii Społecznej , realizowany przez Fundację Praesterno	5	0,3	Nie dotyczy	568
Szkolna Interwencja Profilaktyczna , koordynowany przez Instytut Psychiatrii i Neurologii oraz Ośrodek Rozwoju Edukacji	33	2	134	7326
Środowiskowa Profilaktyka Uzależnień , program realizowany przez Towarzystwo Nowa Kuźnia	3	0,2	Nie dotyczy	112

Programy rekomendowane 2017

	Liczba gmin	Odsetek	Liczba szkół i placówek systemu oświaty	Liczba odbiorców
Program wspomagania rozwoju psychospołecznego dzieci nieśmiałych, koordynowany przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Zakład Pedagogiki Opiekuńczej z Profilaktyką Społeczną	12	0,6	13	152
Program wspomagania rozwoju psychospołecznego dzieci nie lubianych przez rówieśników z powodu zachowań antyspołecznych, koordynowany przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Zakład Pedagogiki Opiekuńczej z Profilaktyką Społeczną	6	0,3	4	231
Program Nauki Zachowania, koordynowany przez Niepubliczny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli SOPHIA	8	0,4	15	239

REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA I REINTEGRACJA SPOŁECZNA (ZAD. 2.4. NPZ)

	Liczba programów	Odsetek gmin	Liczba programów/placówek	Liczba odbiorców
noclegownie, w których mogą przebywać osoby uzależnione od narkotyków	12	0,6	11	193
programy obejmujące wymianę igieł i strzykawek (zapobieganie zakażeniom przenoszonym drogą krwi – HIV, HBV i HCV itd.)	9	0,5	9	1279
programy obejmujące testowanie w kierunku zakażeń krwionośnych (HIV, HBV i HCV)	15	0,8	22	23399
schroniska i punkty dziennego pobytu dla osób uzależnionych (światlice, drop-in)	8	0,4	6	621
programy redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, obejmujące działania inne niż wymienione w pkt a-d., proszę podać przykładowo jakie:	28	2	124	10273

REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA I REINTEGRACJA SPOŁECZNA (ZAD. 2.4. NPZ)

	Liczba gmin	Odsetek
rozwój i modernizację bazy materialnej podmiotów leczniczych prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków lub używających ich w sposób szkodliwy	35	2
finansowanie (zakup usług, wspieranie, powierzenie) programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w ambulatoryjnych placówkach leczenia uzależnień	94	5
upowszechnianie informacji na temat placówek i programów ambulatoryjnych dla osób uzależnionych	493	27
inne działania	114	6

REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA I REINTEGRACJA SPOŁECZNA (ZAD. 2.4. NPZ)

	Liczba gmin	Odsetek gmin	liczba programów
programy reintegracji społecznej, obejmujące m.in. grupy zapobiegania nawrotom, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności psychospołecznych, doradztwo, interwencje socjalne/pomoc w załatwianiu spraw prawnych i bytowych, itp.	75	4	133

Zlecenie badań

	Liczba gmin	Odsetek
realizację badań ankietowych w populacji generalnej dotyczących problemu narkotyków i NSP	201	11
realizację badań ankietowych wśród młodzieży szkolnej przeprowadzanych co 4 lata zgodnie z metodologią zalecaną przez Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	234	13
realizację badań jakościowych dotyczących problemu narkotyków i NSP	53	3

Podsumowanie:

- Działania samorządów na poziomie lokalnym ukierunkowane są przede wszystkim na wspierania działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej
- Samorządy w mniejszym stopniu wspierają działania z zakresu rehabilitacji, redukcji szkód czy post-rehabilitacji
- Istnieją duże różnice pomiędzy samorządami w skali prowadzonych działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii
- Jednym z kluczowych aspektów działań lokalnych powinna być jakość, czyli wspierania sprawdzonych i skutecznych programów profilaktycznych. W 2017 roku 540 gmin finansowało programy rekomendowane (w 2014: 240 gmin).